

Farkl? Gösterimler Hakk?nda Öz-yeterlik ?nanç Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Farkl? Gösterimler Hakk?nda Öz-yeterlik ?nanç Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21601>

Özet

Farklı Gösterimler Hakkında Öz-yeterlik İnancı Ölçeği, bireylerin çeşitli bilişsel alanlarda (özellikle matematik ve fen bilimleri) kullanılan farklı gösterimler (sözel, cebirsel, grafiksel, görsel vb.) arasındaki geçişleri yönetme ve bu gösterimleri kullanma becerilerine yönelik algıladıkları yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Ölçek, 2020 yılında Tokiçin, Kurnaz ve Yüzbaşıoğlu tarafından yapılan bir ölçek geliştirme çalışması sonucunda ortaya konmuştur. Bu ölçek, bireylerin öğrenme veya öğretme süreçlerinde karşılaştıkları karmaşık temsilleri ne kadar etkili bir şekilde kullanabileceklerine dair inançlarını değerlendirerek, akademik başarı ve motivasyon arasındaki ilişkiyi incelemeye olanak tanır.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik, farklı gösterimler, matematik eğitimi, psikometri, algılanan yeterlik, ölçek geliştirme.

Yazarlar

Tokiçin, U.B., Kurnaz, M.A., Yüzbaşıoğlu, M.K.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin, soyut kavramları somutlaştırmak ve problem çözme süreçlerini desteklemek için kullanılan birden fazla temsil biçimine (örneğin, bir problemi denklem, grafik veya tablo olarak ifade etme) ne kadar güvendiklerini belirlemektir. Bu öz-yeterlik inançlarının ölçülmesi, öğrencilerin veya öğretmenlerin belirli öğrenme görevlerine yaklaşımını ve bu görevlerdeki sebat düzeylerini anlamak açısından kritik öneme sahiptir.

Geliştirme çalışması, özellikle eğitim bilimleri alanında, bireylerin temsil yeterlikleri ile öğrenme çıktıları arasındaki korelasyonları incelemek isteyen araştırmacılara standart ve güvenilir bir araç sunmayı hedeflemiştir.

Yapı (Ölçek)

Ölçek, Albert Bandura'nın Sosyal Bilişsel Kuramı'nda merkezi bir rol oynayan öz-yeterlik yapısının temelidir. Yapı, kişinin belirli bir görevi başarıyla yerine getirme yeteneğine dair inancını ifade eder. Bu ölçek bağlamında, yapı, bireyin bunlara olan inancını ölçer:

Farklı gösterim türlerini (örneğin, görselden sembolik gösterime) doğru bir şekilde yorumlama ve kullanma.

Gösterimler arasında hatasız ve hızlı bir şekilde geçiş yapma.

Karmaşık problemleri çözmek için en uygun gösterimi seçme.

Bu ölçek, gösterimsel yeterliğin bilişsel ve duyuşsal boyutların birleştirilerek, bireyin hem bilgiye sahip olmasının hem de bu bilgiyi kullanma konusunda kendine güvenmesini kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçek geliştirme çalışmalarında geçerlik, ölçüm aracının gerçekten ölçmeyi amaçladığı yapıya ne derece ölçtüğünü ifade eder. Tokiçin ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan çalışmada, yapısal geçerliği sağlamak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır.

Ölçeğin yapısal geçerliği, maddelerin teorik olarak öngörülen faktör yapısına uygunluğunu incelemek üzere analiz edilmiştir. Detaylı geçerlik analiz sonuçları (örneğin, faktör yükleri ve model uyum indeksleri), kaynağında belirtilen akademik makalede sunulmuştur.

Güvenirlilik

Güvenirlilik, ölçüm aracının tutarlılığını ifade eder. Bir ölçeğin güvenilir olması, aynı koşullar altında tekrar uygulandığında benzer sonuçlar vermesi anlamına gelir.

Bu ölçek için iç tutarlılık güvenirlilik analizleri (genellikle Cronbach Alfa katsayısı kullanılarak) gerçekleştirilmiştir. Yüksek iç tutarlılık değerleri, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir. Güvenirlilik hesaplamalarına dair spesifik sayısal veriler ve test-tekrar test güvenirlilik bilgileri ilgili makalede mevcuttur.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirilmesi sürecinde, maddelerin altında yatan boyutları keşfetmek amacıyla faktör analizi tekniklerinden faydalanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu olduğunu belirlemeye yardımcı olmuştur.

Faktör analizleri sonucunda ölçeğin yapısal netleştirilmiş ve her bir alt boyutun hangi gösterim türlerine veya yeterlik alanlarına odaklandığı belirlenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik temellerini destekleyen sağlam bir psikometrik yapıya sahip olduğunu göstermiştir.

Ölçek Bilgileri

Test Türü: Geliştirme (Özgün bir ölçek geliştirme çalışmasıdır.)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme formatı (Örneğin, "Hiç uygun değil"den "Tamamen uygun"a kadar değişen 5'li veya 6'lı bir derecelendirme) kullanılmıştır. Derecelendirmeye dair

kesin bilgi için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Eğitim bilimleri alanında çalışanlar, öğretmen adaylar veya akademik bağlamda farklı gösterimler kullanan öğrenciler.

Yaş Grubu: Genellikle yetişkinler ve üniversite öğrencileri (18+).

Popülasyon Detayları: Ölçek geliştirme çalışması, belirli bir üniversitede veya eğitim kurumunda öğrenim gören öğrenciler/öğretmen adaylar üzerinde gerçekleştirilmiştir.

Test Metodolojisi: Uygulama, katılımcılara ölçek maddelerinin sunulması ve her bir maddeye ne derece katıldıkları belirtilmelerini isteme yoluyla gerçekleştirilmiştir. Uygulama süresi kısa ve genellikle grup ortamında yapılabilir.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlik inancı, psikometri, gösterimsel yeterlik, ölçek, Kırklareli Üniversitesi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Bağılı E-posta Adresleri: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

Yayın Adresi: Orijinal kaynakta belirtilmemiştir.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2020

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirildiği için, akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle yazarlardan izin alınması tavsiye edilir. Ticari kullanım için özel izinler gerekebilir.

Kaynaklar

Tokçin, U.B., Kurnaz, M.A. ve Yüzbaşıoğlu, M.K. (2020). Farklı Gösterimler Hakkında Öz-yeterlik İnanc Ölçeği geliştirme çalışması. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 1-19.

Makalenin orijinal linkine Dergipark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [farkli-gosterimler-hakkinda-oz-yeterlik-inanc-olcegi-toad.pdf](#)

Farklı Gösterimler Hakkında Öz-yeterlik İnancı Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içerikte mevcut değildir. Maddelerin tamamına erişim için yukarıda belirtilen akademik makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM